

Angående byggnadsminnesförklaring av byggnad på
fastigheten Handskmakaren 3 i Eksjö, Eksjö kommun

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen
(1988:950) om kulturminnen m m (KML) byggnaden på
fastigheten Handskmakaren 3 i Eksjö, Eksjö kommun för
byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag
följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas.
2. Fasaden mot Norra Storgatan får inte förändras.
3. Byggnadens fasad mot Norra Storgatan skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

F d museichefen Inger Wilin och arkitekten Jörgen Bergvall väckte i skrivelse till länsstyrelsen den 6 februari 1979 frågan om byggnadsminnesförklaring av byggnaden på fastigheten Handskmakaren 3.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Byggnaden är uppförd omkring år 1840 av timmer i två våningar. Den består av en länga mot Norra Storgatan, en bred vinkelställd husdel och en smal länga utmed södra tomtgränsen. Gatufasaden är rikt utsmyckad och bl a försedd med ett ovanligt våningsband. Denna fasad är klädd med locklistpanel med halvrund profil. Mellan de två våningarnas fönster löper ett horisontellt våningsband med tolv spegelfält i rad. Under takfoten löper en profilerad gesims. Fönstren är av tvåluftstyp med två horisontella spröjsar i varje båge. Omfatt-

O KME BESLUT AF9379

ningarna är släta. Ingången mot gatan har en pardörr med fyra speglar i varje dörrblad. Dörrarna har en klassicistisk omfattning och överljusfönster med korslagda spröjsar. Överstycket bärs upp av två konsoler. Fasaden mot gården är klädd med locklistpanel och gav-larna är reveterade. Sadeltaket är belagt med tvåkupigt lertegel. Fasaden är gulmålad med vita detaljer och delvis ljusblått våningsband.

Interiören är kraftigt förändrad vid en renovering år 1989.

Byggnaden är belägen inom område av riksintresse för kulturminnesvården, utgörande Eksjö stadskärna med välbevarad trähusbebyggelse (område nr 50 F-län). Den norra delen av staden, i vilken den aktuella byggnaden är belägen, präglas av den medeltida stadsplanen - med smala och svängda gator - som fanns för området.

Länsstyrelsen har den 30 juni 1988 upprättat förslag till skyddsföreskrifter, vilka utökats med föreskrifter om underhåll av gatufasaden. Ägaren har godkänt förslaget till skyddsföreskrifter.

Byggnadsnämnden i Eksjö kommun har - efter hörande av kulturnämnden - vid sammanträde den 26 oktober 1988 tillstyrkt byggnadsminnesförklaring och översänt förslag till skyddsföreskrifter.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne av länsstyrelsen.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av en byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten, eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten är staten, enligt samma stadgande, skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Byggnaden på fastigheten Handskmakaren 3 har mot Norra Storgatan en fasad som är bevarad sedan mitten av 1800-talet. Byggnadsstilen i Eksjö vid denna tid präg-

las av tvåvåningshus med omsorgsfullt utformade träfasader med exempelvis locklister och utsmyckade fönsteromfattningar. Den aktuella byggnaden bär dessa drag och har dessutom ett ovanligt våningsband.

Byggnadens fasad mot Norra Storgatan är dessutom betydelsefull för den kulturhistoriska miljön vid den medeltida gatusträckningen.

Byggnadens interiör har på grund av ombyggnaden inget kulturhistoriskt värde.

Länsstyrelsen finner att den aktuella byggnaden på grund av sin mycket välbevarade fasad har ett så stort kulturhistoriskt värde att den får anses som synnerligen märklig. Byggnaden bör därför förklaras för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av länsstyrelsen upprättade förslaget till skyddsföreskrifter med nämnda tillägg gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningskyldighet gentemot ägaren eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förkommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Länsstyrelsen kan meddela sådant tillstånd.

UPPLYSNING OM HUR LÄNSSTYRELSENS BESLUT KAN ÖVERKLAGAS

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till länsstyrelsen - se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande, har även avdelningsdirektör Karl Anton Anderson, länsassessor Torkel Fagerlund och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Bo Landholm

Anders Franzén